

Examen 16 juni (Hoofdstukken: Zingeving, Religie, COVID-19, Woede, Vooruitgang en Euthanasie)

1) 5 Meerkeuzevragen (de mogelijkheid tot aangeven wat juist is of wat zeker niet kan)

Vraag 1: Burms & De Dijn geven in hun tekst een voorbeeld van een 'ervaringsmachine' die ons allerlei aangename belevingen kan bezorgen. Welk punt willen Burms & De Dijn vooral maken met dit voorbeeld? (1p)

- a. Dat je een onderscheid moet maken tussen de cognitieve en manipulatieve interesse van de mens.
- b. Dat in onze cultuur mensen vooral pijn willen vermijden.
- c. Dat een betekenisvol leven niet zozeer te maken heeft met een aangename ervaring, maar veeleer met iets dat ons als individu overstijgt.
- d. Dat dat wetenschap en techniek veel invloed hebben in de samenleving.

Vraag 2: Wat is geen goede manier om het verschil tussen 'werken' en 'handelen' bij Hannah Arendt te omschrijven? (1p)

- a. Werken gaat erom een bepaald doel zo efficiënt mogelijk te bereiken, handelen niet.
- b. In tegenstelling tot werken, is handelen niet gericht op het levensnoodzakelijke.
- c. Werk in gaat over iets duurzaam creëren, handelen over iets nieuws beginnen.
- d. In tegenstelling tot handelen wordt werken idealiter gekenmerkt door onvoorspelbaarheid.

Vraag 3: Waarin zit volgens Aristoteles de redelijke dimensie van de woede? (1p)

- a. De woede is redelijk omdat ze laat zien dat iemand een emotioneel probleem heeft.
- b. De woede is redelijk omdat geweld het juiste antwoord is op geringschatting.
- c. De woede is redelijk omdat ze blootlegt dat er sprake is geweest van een geringschatting die om een antwoord vraagt.
- d. De woede is redelijk omdat iemand leed toebrengen in alle omstandigheden de juiste reactie is op geringschatting.

Vraag 4: De volgende 4 doelstellingen worden vaak genoemd wanneer de vraag gesteld wordt waarom we daders van misdrijven straffen: vergelding, afschrikking, rehabilitatie en onschadelijkmaking. Één van deze vier verschilt van de andere drie. Wat hebben die andere drie met elkaar gemeen? (1p)

- a. Ze zijn niet-gewelddadig.
- b. Ze proberen schade te herstellen.
- c. Ze zijn toekomstgericht.
- d. Ze zijn waardevol op zich (ongeacht de gevolgen).

Vraag 5: Waarom is het geen goed idee om weerloze waarden te rechtvaardigen in termen van nut of noodzaak? (1p)

- a. Omdat nuttige en noodzakelijke dingen minder waardevol zijn.
- b. Omdat dan waarden verloren gaan die hun nut of noodzaak niet kunnen bewijzen.
- c. Omdat handelen dan wordt gereduceerd tot de werken of arbeiden.
- d. Omdat waarden in de eerste plaats een kwestie zijn van gevoel.

Juiste antwoorden? 1c,2b,3c,4c,5b: heb dit ook, nog mensen?

2) 3 open vragen (elke met beperkte hoeveelheid plaats voor het essay)

Open vraag 1 (4p):

Paul Kingsnorth heeft zich bekeerd tot het Christendom en doet dat uit niet-rationele overweging en omdat *iemand* hem (figuurlijk) probeerde te benaderen, iemand die Paul heel zijn leven lang probeerde te ontwijken. Hoe wordt dit in verband gebracht met William James (religieuze oordeelsvorming)? Hoe kan deze keuze redelijk verantwoord genoemd worden?

Is iemand die Paul Kingsnorth ergens tegengekomen?

Open vraag 2 (4p):

Een wetenschapper tweet dat wetenschap op zichzelf geen bepaald beleid kan voorschrijven. Het vereist waarden en voorkeuren en die liggen buiten de wetenschap. Wat is het verband met de COVID-19 vraagstelling vanuit het werk van Hannah Arendt?

Weet iemand waar Hannah Arendt in onze cursus staat?? Ik vind die nergens..

Die komt uit de COVID-19 les die we dit jaar niet gezien hebben! Tlx

Open vraag 3 (4p):

Maatschappelijke kwesties zijn vaak 'incommensurabele waarden' geef een eigen voorbeeld hiervan en bespreek de samenhang met de maatschappelijke vooruitgang.

3) *Andere 3 punten kunnen verdiend worden met opdrachten doorheen het semester.*

Voorbeeldvragen:

Open vraag: Wat is de legitieme rol van onze niet-cognitieve vermogens in de vorming van een levensbeschouwelijk oordeel volgens William James? Breng dit in verband met het onderscheid dat Arnold Burms en Herman De Dijn maken tussen de cognitieve en zingevende interesse.

Een juist antwoord op deze vraag bevat op zijn minst (a) een analyse van de structuur van het religieuze oordeel volgens James (rol en legimiteit van onze niet-cognitieve natuur, hypothesen en opties, houding tegenover waarheid), (b) een parallel tussen James' niet-cognitieve natuur en de zingevende interesse, en (c) een parallel tussen wetenschappelijke bewijsvoering/empirie en de cognitieve interesse, en (d) een parallelle attitude tgo de relatie tussen (b) en (c).

Meerkeuzevraag 1: Welke uitspraak in verband met woede zou van Martha Nussbaum kunnen zijn?

a. Woede hangt samen met een overdreven bezorgdheid om je eigen positie tegenover anderen

Het juiste antwoord. Dit zegt Nussbaum inderdaad.

b. Seneca heeft het fundamenteel mis met betrekking tot de woede.

Onjuist. Seneca is een stoïcijn, en Nussbaums positie kan als semi-stoïcijns gekarakteriseerd worden.

c. De drang naar vergelding zit niet in de woede.

Onjuist. Nussbaum erkent dat vergelding weldegelijk een onderdeel is van de woede (ook al vindt ze het niet goed).

d. Woede speelt geen enkele positieve rol in ons leven.

Onjuist. Woede kan als 'transition anger' weldegelijk een positieve rol spelen in ons leven.

Meerkeuzevraag 2: Welke zin typeert het best een Arendtiaanse interpretatie van het coronabeleid:

a. De controle die de staat over de burger uitoefent is totalitair.

Onjuist. In de les is betoogd dat hiervan nu juist niet noodzakelijk sprake is.

b. De zorg om het levensproces moet centraal staan in de politieke aanpak van de coronacrisis.

Onjuist. De zorg om het levensproces kenmerkt eerder een liberale dan een Arendtiaanse benadering van politiek.

c. Het overlaten van politiek aan experts betekent dat politiek wordt gereduceerd van handelen tot werken.

Juist. Politiek overlaten aan experts betekent dat samenlevingsvraagstukken tot een doel-middel problematiek worden gereduceerd. Dit betekent een reductie van handelen tot werken.

d. Ook al wordt de vrijheid om in de publieke ruimte te verschijnen beperkt, we hebben nog altijd de innerlijke vrijheid om betekenis te geven aan ons leven.

Onjuist. Arendt staat huiverig tegenover de neiging om vrijheid tot innerlijke vrijheid te reduceren.